

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.
* * *
Rokopisi se ne vračajo.
* * *
List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.
* * *
Sklep uredništva ob 11. uri
dopolodne.
* * *
Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.
* * *
Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-
ogorske** dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge de-
žele i. Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserte)** se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkrat natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Št. 107.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 13. maja 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Občni zbor Zadružne Zveze v Celju.

Včerašnji občni zbor te najstarejše slovenske gospodarske organizacije je bil jako mnogobrojno obiskan in buren. Bile so zastopane razun malih izjem skoro vse članice bodisi po odposlancih bodisi po pooblaščenih. Vzrok temu je, ker so se nekateri gošpodje, ki še vedno ne morejo preboleti, da so postali politične niče, hoteli vsaj v tej organizaciji še povspeti do nekake moči in si jo popolnoma prilastiti, da bi lahko nemoteno v njej gospodarili, kakor bi bilo prav in dobro za njih. Na vprašanje, kak interes imajo na tem, da si priborijo absolutno gospodarstvo v Zadružni Zvezi, oni, katerih edina zasluga je ustanovitev nekaterih posojilnic pred prilično 30 leti, ki pa v zadnjih 20 letih za razvoj malega narodnega gospodarstva, osobito na polju kmečkega zadružništva niso storili prav ničesar, ampak so podrobno delo za razvoj slednjega le ovirali, na to vprašanje je bil tipični odgovor: varovati moramo ugled starejših zavodov, to se pravi z drugimi besedami, premoč nekaterih oseb, ki bojkotirajo celo prireditve v obrambo slovenskih mej. Obžalovanja vredno je dejstvo, da gospodje presoajo vse pridobitve na zadružnem polju, vse že dovršeno in vse še potrebno delo na tem polju s svojega tako ozkega horizonta — ker edino za sebe in svoje interese — to konstatiramo ponovno! — so šli včeraj s tako zagrizenostjo in fanatičnostjo v boj in za ničesar drugega. Mi pa moramo odločno povdariti, da interesi našega zadružništva gredo v popolnoma drugo smer nego interesi privilegirancev, ki so hoteli odlične strokovnjake, ki pripadajo naši stranki, popolnoma izbaciti iz Zadružne Zveze, tudi dosed. delavna odbornika dr. Kukovca in dr. Antona Božiča, in zato je bilo popolnoma upravičeno, da smo se na včerašnjem občnem zboru uprli pogubnim nakanam te maloštevilne družbe ter njihove namene kolikortoliko preprečili. Zavladati so hoteli v organizaciji absolutno in v svrhu, da izrinejo iz nje vsak upliv naše politične organizacije narodne stranke, ki pa danes po svojih pristaših faktično edina po celi deželi vrši težavno gospodarsko organizacijsko delo, so se zvezali celo s klerikalci in z njihovo pomočjo so hoteli narodno stranko pripraviti ob vsako zastopstvo v načelstvu in nadzorstvu Zadružne Zveze. To je žalosten moment v zgodovini hvala Bogu vedno bolj se pogrezojočega klikovstva. Posrečilo se nam je z odločnim nastopom preprečiti te nakane in si priboriti i v načelstvu i v nadzorstvu primerno zastopstvo.

Zborovanje je trajalo od pol 9. do 2. ure popold. Udeležil se ga je tudi predsednik češke zveze zadrug iz Prage g. Jan Dvorak. Baron Störgkh od splošne zveze na Dunaju se je pismeno opravičil in

poslal pozdrave. Predsednik Miha Vošnjak otvoril občni zbor, konstatira sklepčnost in pozdravlja zborovalce.

Takoj v početku zborovanja se konstatira, da se je brez sklepa načelstva **uradno** razpošiljalo pisma na razne članice s pooblastili in z retour zavrtki ter so si tako nekaterniki **uradno in na stroške Zadružne Zveze** dali pošiljati pooblastila s čednim namenom, da ta pooblastila uporabijo za klerikalno kandidatno listo proti uglednim zadružnim delavcem, ki so pristaši narodne stranke.

Razvila se je debata o interpretaciji pravil Zadružne Zveze glede veljavnosti posameznih pooblastil. V tej debati se je izrekla marsikatera ostra, a zaslužena beseda na naslov gospodov, ki že desetletja v zadruž. organizatoričnem delu niso storili prav ničesar, a si lastijo absolutno gospodstvo v tako važni gospodarski organizaciji.

Po nad eno uro trajajočih pogajanjih se je končno soglasno volilo novo načelstvo Zadružne Zveze, kakor smo ga že v včerašnjem listu objavili.

Nato je podal dr. Brenčič kot predsednik nadzorstva svoje poročilo, ki je baš pokazalo, kako malo malo pojma imajo nekateri naši nasprotniki o pravem zadružnem delu. Njegovo poročilo ni vsebovalo niti najmanjše kritike o podrobnem organizatoričnem delu v zadnjem letu na polju denarnega in gospodarskega zadružništva, pač pa si je močal dovoliti koncem svojega poročila — ki ga niti ni dal v seji nadzorstva odobriti — par neokusnih in naravnost hudobnih napadov na posamezne zavode in naprave narodne stranke.

Dr. Božič je kot podpredsednik nadzorstva v imenu večine nadzorstva podal drugo poročilo, v katerem je na eni strani ostro zavrnil dr. Brenčičeva iz trte izvita in s prozornim namenom, škodovati napravam narodne stranke, izrečena sumničenja, na drugi strani pa v glavnem povdarjal sledeče: Organizacijsko delo glede denarnih zadrug se je vršilo tudi lani v povoljni meri, kar je skoro izključna zasluga potovalnega učitelja g. M. Stiblerja, nedostajalo pa je snovanja pridobitnih zadrug. In ravno tem se bo moralo v bodoče posvetiti vso pozornost, glede nadaljnjega snovanja denarnih zadrug pa bo potrebna primerna rezerva. Ko še dr. Kukovec stvarno in na podlagi številk zavrne sumničenja dr. Brenčiča, se preide k ostalemu delu dnevnega reda.

Spremene se pravila v nekaterih točkah in sicer v § 5. glede posebnega rezervnega zaklada, ki naj služi le v poravnanje izgub iz neiztirljivih terjatev in podobnih enakih izgub; dalje v § 11., ki zdaj določa, da znaša zadružni delež 10 K in da mora vsaka v Zvezo sprejeta zadruga plačati najmanj 10 deležev po 10 K, vsak zadružnik pa en delež po 10 K, in da ima načelstvo pravico tirjati od zadrug doplačilo de-

ležev do največ 100 deležev po 10 K; dalje v § 33. glede sklicanja občnega zbora, ter v § 35., ki se ima v bodoče interpretirati tako, da je pooblaščenec vsake v Zvezi včlanjene zadruge na občnem zboru Zveze lahko vsakdo, ki je ud katere Zvezinih članic.

Bilanca za lansko leto se odobri in se določijo obresti za deleže članicam na 4½ odstotkov.

Čita se še revizijsko poročilo splošne Zveze na Dunaju in se izvoli nadzorstvo. Imena izvoljenih članov nadzorstva smo tudi že včeraj objavili.

H koncu predlaga dr. Božič, naj bi se g. Miha Vošnjaka, ki je skozi 30 let vodil zadružno delo in našo organizacijo in si je za napredek slovensk. narodnega gospodarstva pridobil neveljavih zaslug, izvolilo častnim predsednikom. (Burno odobravanje).

G. Miha Vošnjak jemlje izraze priznanja hvaležno na znanje, ne more pa eventualne volitve niti pristopiti niti sprejeti, ker bi ne odgovarjala zadružni postavi. Slika zgodovino svojega dela od časov, ko je pred 30 leti prišel v Celje in začel snovati ob velikanskih težavah prve denarne zavode, videč, da se za obrambo našega jezika itak mnogo dela, malo ali nič pa za gospodarski obstanek naroda. Uvidel je, da je v rešitvi naroda od tujega kapitala, da je v njegovi gospodarski samostojnosti dan pogoj tudi za ohranitev narodovega jezika in naroda sploh. Z željo, da bi se pustile na stran osebnosti in naj bi se posvetili vsi skupnemu, složnemu in enotnemu delu na polju narodnega gospodarstva, sklene občni zbor.

Splošno poročilo o Zadružni Zvezi v Celju v letu 1909.

(Poročal Miloš Stibler na občnem zboru v Celju dne 12. maja 1910).

Slavni občni zbor! Začetkom leta 1909. je štela Zadružna Zveza v Celju 164. koncem leta pa 139 članic. To nazadovanje je posledica vseh onih viharjev, o katerih sem obširneje govoril na lanskem občnem zboru. Eno dobro stran imajo vendarle tudi lanski odstopi in sicer to, da je postala Zveza na znotraj **enotnejša**, kar brezdvomno močno pospešuje njena stremljenja. Uspešnejše je, z malim številom zadrug delovati mirno in neovirano. kakor pa pri velikem številu radi najrazličnejših groženj opustiti marsikaj, kar bi utegnili biti koristno slovenskemu zadružništvu.

Zvezno organizatorično delo je imelo vkljub lanskim bojem med slovenskimi zvezami vendarle še dovolj uspehe. Lani so bile ustanovljene, ozi-

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

Češki spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

Nobenemu izmed ostalih ni prišlo na misel, da bi se temu protivil, posebno Vejvara je bil zadovoljen z vsem. Dobro je še pomnil usodo prvih izletov in ni hotel dati gospodu Kondeliku niti najmanjšega povoda k očitanjem. Prosil je natihome Boga, da bi se vsaj sedaj vse srečno izteklo. Toda usoda, ki se je držala čvrsto teh štirih, skromnih turistov, je hotela dovršiti svoje delo.

Blagajničarka v poslikani hišici je podala gospodom listke do Chuchelj in je pripomnila, da mali parnik takoj odpluje. Dame so bile prve na mostičku. Pepica je šla naprej, za njo je šla resno in oprezno gospa Kondelikova.

Mojster Kondelik je ravno vrgel proč konec smodke, pogledal je za njim, kako je v vodi začvrčal in si je zažigal za pot izbrano viržinko, pri čemur mu je moral Vejvara, držati klobuk, da bi vžigalica ne ugasnila.

Srečno sta prišli dami na mali parnik in prav k dimniku, za njimi se je tlačilo približno še deset izletnikov, naenkrat se je slišal klic »zadosti!« Zvonec je zazvonil, parnik se je zagugal, mostiček zaječal — vijak pod parnikom se je zaril v vodo, mornarji na parniku so potegnili vrvi od kolov — in ravno takrat, ko se je viržinka gospoda Kondelika najlepše razgorela in ko si je Vejvara potlačil klobuk na glavo, se je zaslišal dvojen, boječ klic:

»Gospod Vejvara!«

»Kondelik!«

Oba moža sta se ozrla na parnik in stekla po mostičku — prepozno. Med njima in parnikom ni bilo več trdnih tal — voda se je penila in razdalja desetih metrov se je vedno večala — parnik se je zibal in opotekal naprej in naprej in z njim se je oddaljeval tudi obupan in bolesten glas:

»Kondelik! — Oče! — Gospod Vejvara!«

Z grozo je opazil, da se rije njegova verna polovica skozi gnječo potnikov k ograji, maha s solničnikom in v glavo mu je šinila strašna misel: o n a s k o č i v v o d o ! Priložil je obe dlani k ustom in je klical kakor z glasno trombo:

»Žena! Ne lezi k ograji! Drži se srede!«

In Vejvara, ki se je šele spametoval, je klical ravno tako:

»Milostljiva gospa, ne bojte se! Priplujemo za vama takoj z drugim parnikom!«

Medtem je prišel parnik do srede reke in kakor bi se sedaj spomnil, kam pravzaprav pluje, je nameril k mostu Palackega.

Gospodu Kondeliku se je povesila roka z viržinko, povesila se mu je tudi desnica z dežnikom in gledal je nekaj časa za oddaljujočim se parnikom, kakor bi ne mogel verjeti, da se je njegova rodbina od nje- ga odtrgala. Potem pa se je obrnil k Vejvaru, ki ni vedel, kaj bi počel in mu je rekel z očitajočim glasom:

»Vejvara, Vejvara! Vi ste pa res zelo izvrsten maršal!«

»Ampak, gospod,« je odgovoril ubogi Vejvara skoro z umirajočim glasom, iz katerega pa je vendar zvenelo očitanje, »vi ste prižigali to viržinko.«

»Ampak k d o mi je pri tem držal klobuk, Vejvara!« mu je podtikal mojster Kondelik; »k d o mora

imeti povsod oči, k d o mora poznati signale parnika in vedeti, kdaj odide! To ste vi! Zaupam vam sebe, ženo in hčer — a vi nas vse kje potopite, nesrečen človek!«

»Gospod«, je jecljal Vejvara, »kar zakrivim, tega ne tajim, toda sedaj res ne morem — sicer pa, gospod, čez nekoliko minut odide drugi parnik in v Chuchljah se z damama srečava!«

Mojster Kondelik je dolgo gledal Vejvaro.

»Kakor vas poznam, Vejvara, je to še vprašanje, če se sploh srečamo. Zakaj vas se drži vedno smola in kdor hodi z vami, se tudi prilepi! Temu-le pravite vi zabava — in temu moram darovati jaz svoj nedeljski počitek! Vejvara, vi imate grozno odgovornost!«

Mojster se je obrnil od Vejvare in je stopal po mostičku, da bi mu ne ušel tudi drugi parnik, ki se je hitro polnil.

Čez deset minut je bila tudi ta lupina nabita in škripaje na vseh straneh je odrinila na »široko morje« . . .

Gospod Kondelik je bil zelo nejevoljen, ko se je stiskal v gnječi, kjer se ni mogel ganiti, in ko se je mogočen steber dima podrl na izletnike, je zakašljaj, oči so se mu zalile in mojster je zaškripal z zobmi:

»Še enkrat me pripravite na te g o l d m a n e — potem bodele videli!«

Vejvara je molčal. V tem položaju ni mogel storiti nič boljšega. Molčal je tudi gospod Kondelik in Vejvara mu je bil zelo hvaležen za to. Pluli so nekaj časa in kmalu se je oglašil mož, ki je bil najbrž sprevodnik ali celo kapitan:

»Listke, gospoda, listke!«

Vejvara je radovoljno oddal svojega in mojster Kondelik je segel v žep, potegnil roko nazaj, odprl jo, — na dlani so se pojavili trije listki.

roma so začele poslovati denarne zadruge pri Sv. Bolfenku pri Središču, v Narapljah, na Slatini, v Osilnici na Kočevkem, v Železnikih na Gorenjskem, potem na Primorskem v Kozini in Kmečka banka v Gorici. Še lepši je uspeh pri nadenarnih zadrugah. Tu je v prvi vrsti Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju. Motivi te ustanovitve so znani dovolj. Omenim le, da je imela Zveza z organizacijo te zadruge izredno veliko posla, toda ves trud je bil, kakor kažejo vsa znamenja, dobro naložen. Podjetje se razvija prav lepo, množina odjema raste od mesca do mesca in upati je, da bo zadruga spečala letos že do 5000 hl vina, kar bo pri naši veliki vinotržki konkurenci nepričakovano lep uspeh. Zelo lepo je napredovalo v minulem letu tudi naše mlekarstvo zadrugištvo. V Št. Jurju ob južni žel. se je ustanovila Jubilejna mlekarna z lastnim nad vse moderno urejenim mlekarskim poslojem. To je danes na Štajerskem največje slovensko podjetje te vrste. Manjše zadrugne mlekarne so se ustanovile tudi v Grobelnem in na Ponikvi ob Južni žel. Obe pošiljate mleko v šentjursko mlekarno. Slednja se peča v prvi vrsti s prodajo svežega mleka, vendar je mlekarna popolnoma urejena za izdelovanje sirovega masla. Mlekarstvo je na slovenskem Štajerju še popolnoma zanemarjeno, dasiravno ima tukaj najlepšo bodočnost. Toda prihodnost ima le izdelovanje surovega masla; v tem smislu se bo moralo razvijati vse naše nadalnje delovanje na polju mlekarkega zadrugištva.

V organizatorično delo spadajo tudi sklepi lanskega občnega zbora v zadevi zvezne denarne centrale. Kakor znano, so se spremenila pravila tako, da je vsaka članica zavezana poslovati v denarnem prometu le z zvezno denarno centralo. Ta sklep se sliši prav lepo, toda z malimi izjemami poslujejo naše članice po zadnjem občnem zboru ravno tako, kakor so poslovale poprej, lanski sklepi v tem oziru niso ničesar spremenili in izboljšali. Vedno je še cela vrsta zadrug, ki občejejo naravnost z drugimi zadrugami brez posredovanja zvezne centrale; mnogo jih je tudi, ki poslujejo raje z bankami itd., kakor pa z zvezno centralo. Kje tiči vzrok? Nekaj krivde zadene pač centralo samo, to se mora priznati. Zadrugna Zveza ima celo vrsto denarnih zadrug, katerih denarno poslovanje je bolj komplicirano, kakor pa ono centrale; cela vrsta denarnih zadrug je, ki so boljše, višje organizirane, kakor pa centrala sama, nihče torej ne sme siliti teh večjih posojilnic, da bi iskale stalne opore v manjšem, slabše organiziranem denarnem zavodu, ki nikdar ne more nuditi takih prednostij, kakoršne bi si človek predstavljal pod imenom „zadrugna denarna centrala“.

Kaj je v takih razmerah storiti? Vsakdo prizna, da je neobhodno potrebno, da se ves zadrugni denar centralizira. Le na ta način dobimo zadrugni kapital, ki bo v občem narodnem gospodarstvu dosegel pravo moč in vpliv. Ali kaj je potrebno, da se ta centralizacija dosledno iz-

»Za koga je to, gospod?« je vprašal sprevednik ali kapitan.

»Za koga! Zame in za ženski!« je rekel mojster nejevoljno. Toda naglo se je spomnil, pomolil roko z listki in je zaklical:

»Za Kriščevo voljo, človeče! Saj ženski nimate listkov s seboj! Tukaj jih imam — niti na te se niste spomnili!«

Vejvara ni odgovoril. Ni razumel, na kak način more biti tudi za to odgovoren, če je gospod Kondelik vtaknil vse listke v žep.

»Človeče magistratno, one se peljejo brez listkov«, je ponovil mojster. »Primejo jih kje, ker sta brez vsega — zaradi kontrabanta —«

Ubogi Vejvara se je začel potiti. Pepico primejo! »Gospod, v najslabšem slučaju plača milostljiva gospa dvakrat!«

»S čim plača, nesrečni človek!« je rekel potihoma gospod Kondelik, da bi se okoli ne slišalo, »s čim — povejte mi! Ženska sama nima pri sebi niti krajcarja, posebno pa, če je še mož zraven. Iz tega lahko nastane kolosalna sramota!«

Vejvara je gledal nepremično v vodo, kakor bi meril daljavo med tem parnikom in onim, ki je že davno zginil ali pa kakor bi premišljal, ali naj skoči v vodo in plava za damama. Če tudi mu je prišla v glavo taka vratolomna misel, mojster ga je naglo zdramil iz tega:

»Tudi dobro tako, Vejvara! To jih vsaj ozdravi — prav pošteno jih to spametuje. To imam rajši kakor tri desetice. Samo nekaj si še želim, Vejvara: vaš bi rad videl v vodi! Danes — do vratu!«

O, ko bi Vejvara vedel, da umiri s tem očeta ljubljene Pepice, bi skočil brez pomisleka v Vltavo. Toda vse to bi ne pomagalo Pepici, ako je v kakem mučnem položaju. Duša draga, kaj se zgodi s teboj!

Dalje sledi.

vede? Rekel sem, da poslujejo nekatere zadruge direktno med seboj brez posredovanja centrale, druge zopet poslujejo raje z bankami, kakor pa s centralo. Kar se tiče prvih, ne kaže drugzega, kakor tisto direktno občejevanje od članice do članice kratkoma prepovedati. Danes imamo skoraj toliko „central“, kolikor imamo članic — posojilnic. To pa ne gre in sicer iz varnostnih ozirov ne. Zveza kot revizijski organ ima pravico tisto direktno občejevanje prepovedati. Nekdo mora biti, ki natančno nadzoruje vse zunanje poslovanje posamezne zadruge in to more storiti le Zveza na ta način, da gredo vsi denarji, ki jih pošilja ena zadruga do druge, skozi zvezno denarno centralo. Naše stare posojilnice so sicer vajene tega direktnega medsebojnega občejevanja iz dobe, ko še ni bilo zvezne denarne centrale; toda sedaj mora to prenehati; kakor som rekel, zahtevajo to varnostni oziiri. O teh pa ne bom podrobneje govoril, saj vse tiste naše članice, ki mnogo poslujejo brez posredovanja centrale z drugimi zadrugami, itak debro vedo, kake nepravilike jim to mnogokrat povzroči.

Nekaj drugzega pa je pri članicah, ki poslujejo z bankami. Tu je edina pomoč v tem, da skuša centrala svoje denarno poslovanje urediti tako, da bo v stanu konkurirati z bankami, da bo v stanu, nuditi članicam vse tiste ugodnosti, kakor jih nudijo banke. K temu pa je še treba večje zaveze za Zvezo, treba je tudi velikega kapitala. In s tem pridemo k najtežavnejši točki. Vseh težav, ki so spojene s tem vprašanjem, pa se ena sama tako majhna centrala, kakor so vse tri slovenske, nikdar ne bo mogla otresti, zato je po mojem mnenju edino primerno, ako se čimprej m sli na ustanovitev skupne slovenske zadrugne centrale. To bi bila najvišja na Slovenskem mogoča zadrugna denarna organizacija. Bi o bi to v veliko korist denarnemu in še v večjo korist nadenarnemu zadrugištvu, ki se je pričelo pri nas tako lepo razvijati. Zraven te skupne denarne centrale bi še naprej obstale zadrugne zveze za revizijo, organizacijo in interesno zastopstvo, kajti za skupno organizacijo na tem polju Slovenci še nismo zreli. O vprašanju skupne denarne centrale pa bi se naj pričela vsaj pogajanja; ako bo količkaj dobre volje na vseh prizadetih straneh, potem se bo ta misel gotovo z lahkoto uresničila.

Konec jutri.

Politična kronika.

DUNAJSKO PISMO.

Na Dunaju, 12. maja.

Seja Slovanske jednote.

Pod predsedstvom poslanca Udržala je zborovala danes Slovanska jednota od 10. do 1. ure popoldne. O zborovanju se je izdal sledeči komunike: V začetku zborovanja je naznanil predsednik, da so mu češki radikalci izročili dopis, v katerem javljajo svoj izstop iz jednote. Dopis čeških radikalcev o izstopu se je vzel z obžalovanjem na znanje. Predsednik je nadalje naznanil, da so pogajanja glede češko-nemškega sporazuma bili popolnoma neobvezni pogovori. Končno je naznanil predsednik, da hočejo češki agrarni poslanci po posvetovanju s svojim izvrševalnim odborom predložiti Slovanski jednoti načrt, po katerem naj bi se rešilo narodnostno vprašanje po celi Avstriji.

O konfliktu predsednika zbornice dr. Pattaja in poslanca Breiterja.

Trikrat sta se v državni zbornici ostro spopadla predsednik Pattaj in posl. Breiter. Povod spopadu je bil nujni predlog poslanca Breiterja v zadevi imenovanja veleindustrijalca Wetzlerja članom gospodске zbornice. Breiter trdi, da Wetzler ni postal član gospodske zbornice po svojih zaslugah za javnost, nego po posredovanju poljskih poslancev, katerim je Wetzler nudil materialne koristi. V torkovi državnoborski seji je grajal Breiter nastop predsedništva ter si za prihodnje prepovedal tako postopanje nasproti njemu. Zahteval je, da se predsedstvo poslužuje drugih manir napram poslancem in dostojno varuje čast in ugled zbornice. Na to je odgovoril predsednik: »Gospod vprašujoči poslanec je zakrivil tri neotesanosti.« Mejklic poslanca Breiterja.

Predsednik: »Mir!«

Breiter: »Kaj pomeni to: mir?«

Predsednik: »Ali hočete mirovati, ako Vas k temu pozivam?«

Breiter: »Saj vendar nismo v hlevu ali v vojašnici; kaj pomeni to: mir?«

Predsednik: »Mirujte, ako jaz govorim!«

Breiter: »Vi me lahko prosite, da mirujem, prepovem si pa, da mi zapovedujete!«

Za tem dogodkom ga je Pattaj pošteno okrtal ter mu našteval njegove neslanosti. V teku svoje pridige je med drugimi povedal predsedniku Breiterju, da je tako zabit, da se je drznil (entblödete sich) žaliti predsedstvo.

V sredo je poslal Breiter predsedniku Pattaju pismo, v katerem mu preti, da se bode poslužil neposrednih in dejanskih sredstev, da nauči predsedstvo manir, kako je treba postopati v zbornici, ako predsedstvo takoj ne spremeni svoje taktike nasproti njemu. Pattaj je pismo odprl v navzočnosti poslancev Stölzela in viteza Pantza, ter jih istočasno pooblastil k nadaljnemu postopanju nasproti Breiterju.

Danes, v četrtek se mudi Breiter celi dan v zbornici, vendar še se mu zastopnika Pattaja nista pridružila, ker poizvedujeta po drugih, dosedaj še neresenih častnih zadevah Breiterjevih.

Dopoldne se je izvedelo za neresene častne zadeve posl. Breiterja in nato sta zastopnika Pattaja sestavila zapisnik, da Breiter ni zmožen dati zadostjenja ter je s tem zadeva za Pattaja končana.

Kako je prišlo do predloga Krek-Kramarjevega o izpremembi poslovnika.

Celo lansko zasedanje državne zbornice se je trudila Slovanska jednota, da zruši Bienerthov kabinet. Ko je jednota na koncu jesenskega zasedanja uvidela brezuspešnost svojega delovanja, je sprožila, da more vsaj z nekim uspehom stopiti v božičnih počitnicah pred svoje volilce, misel o izpremembi poslovnika, katere glavno jedro je onemogočiti obstrukcijo in tako zagurati delazmožnost zbornice. Ob prilike razprave Krek-Kramarjevega predloga je izjavil poslanec in bivši minister Prašek, da se je vplivna in v najviš. krogih priljubljena oseba izrazila, da se pod pogojem, ako Slovani opustijo obstrukcijo, izpremeni dosedanj nemški duh vlade v prid Slovonom. Danes se je v zbornici razširila vest, da je omenjena oseba sedanjí trgovinski minister in bodoči dunajski župan Weisskirchner. — No, vest se ni uresničila in Slovanska jednota si je žalibože s Krek-Kramarjevim predlogom samo škodovala, vladi pa koristila.

ZAKAJ SO IZSTOPILI ČEŠKI RADIKALCI IZ SLOVANSKE JEDNOTE.

Zagrebski »Obzor« poroča iz Dunaja: »Po pričanju nekaterih slovenskih politikov niso češki radikalci radovoljno izstopili iz Slovanske jednote, temveč so jo morali zapustiti, ker je večina odločno povedala, da se ne misli pokoriti nekaterim njihovim taktičnim zahtevam. Povrh tega so se zamerili češki radikalci nekaterim češkim meščanskim strankam, katerim so (žal opravičeno) očitali, da se glasovani proti vladi le v malem številu ali popolnoma nič ne udeležijo. Obsojali so tudi stališče Šusteršičeve skupine, katera je šla preveč vladi na roke, samo da dobe Jugoslovani čimprej ministra iz slovenskega klerikalnega tabora. Vse to so češki radikalci zelo ostro grajali in večina ni hotela več poslušati takih očitkov. Ker je Slovanska jednota zadnji čas sploh veliko trpela zaradi notranjih strankarskih sporov, se je odločilo vodstvo, da energično nastopi proti radikalnim strujam v svojih vrstah — to tem bolj, ker zahteva program Slovanske jednote poleg opozicije tudi pozitivno delo.« — Plavamo torej lepo počasi v vladni tabor. Vprašali bi samo gg. dr. Šusteršiča in Udržala ali ni bilo pametneje storiti to že decembra meseca? Današnja kapitulacija je sramotna, dočim bi se dalo takrat doseči častno premirje.

ORGANIZACIJA MACEDONSKIH BOLGAROV.

V Solunu sta se ustanovili te dni dve veliki bolgarski organizaciji, ki imate namen združiti pod svojim okriljem vse macedonske Bolgare. Prva je »Bolgarska Matica«, ki ima namen povzdigniti splošno izobrazbo med bolgarskim narodom v Macedoniji; pripravljalni odbor je že nabral mnogo tisoč članov. Druga pa je politična organizacija: »narodna federativna partija«, čije glasilo bo »Narodna volja«. Odločujejo v njej pristati znanega bivšega četovodje Sandanskega. Upati je, da bode obe organizaciji razvili koristno delovanje za duševni in politični napredek macedonskih Bolgarov.

Dopisi.

Orkestralni koncert »Glasbenega društva« v Mariboru, dne 7. majnika t. l. je bila tako sijajna prireditve, kakoršne v Mariboru že dolgo, dolgo ni bilo. Mislim sem in čakal, da se bo našel kak strokovnjak, da napiše poročilo, kakor ga je vreden ta koncert. Ker se pa nikdo ne oglasi, usojam si jaz, da podam javnosti skromno sliko o tej prireditvi mariborskih Slovencev. Vse točke obširnega vsporeda so se izvajale z največjo preciznostjo. Najkrasnejša izmed najkrasnejših je bila Parmova »Ksenia«, posebno, ko se je ponavljala. Istotako se sme reči o K. M. pl. Weberjevi ouverturi k operi »Oberon« in Wagnerjevi bojni himni iz opere »Rienzi« s svojimi mogočnimi akordi. Narodni potpouri: »Potovanje po Kranjskem« je človeka ganil v dno duše. Vso lepoto slovenske pesmi si čul iz te skladbe. Sedaj so milonežno zvenele strune, sedaj svečano in mogočno pihala in zopet se je vse strnilo v en mogočen slavošpev. Za velikomestni koncert tak potpouri ni ravno umesten, a za Maribor, kakor najbolj primeren. Ne samo za to, ker obiskujejo naše prireditve tudi nižji sloji, ampak tudi za to, da oni, katere je tako redkokdaj videti pri slovenskih prireditvah, spoznajo, da imajo Slovenci na domačih tleh krasne, duhteče cvetke. Škoda, da je bil koncert v soboto, ker se ga niso mogli udeležiti gostje iz drugih krajev. Mnogokateri ne more v soboto od doma, dasi bi rad in delavcu, vrnivšemu se pravkar izmučenemu od dela, se ne ljubi zopet iti od doma.

Pevske točke, pevane od koncertne pevke g. pl. Foedransperg in spremljevalne po gđc. Stupca so bile

izborne. Posebno: »Ciganka Marija«, »Pomlad je prišla« in kot nameček »Nezakonska mati«, so bile pravi umetniški polet. Arija iz oratorija »Stvarjenje« ni tako ugajala, kar je tudi krivo nejasno izgovarjanje besedila, kar velja i za »Studenček« in »Jaz ljubim te.«

Pevka in orkester, broječ čez 50 moških, so želi viharje priznanja in sam skladatelj g. Viktor Parma je bil presenečen ter se je o koncertu kaj pohvalno izrazil. Bil je pa to tudi res izreden duševni užitek, kjer človek zamaknjen pozablja na zunanjí svet. Prireditelji so lahko ponosni na ta večer in viharji priznanja so jim plačilo in zadostilo za obili trud —g—

Štajerske novice.

v Štajerski dež. zbor. Graški »Arbeiterwille« je te dni zahteval od vlade, naj bi se tekom meseca maja sklical deželni zbor, da bi se dovolil vsaj provizorično deželni proračun brez doklad. Iz Danaja pa poročajo danes, dane bodo tekom meseca maja sklican noben deželni zbor, torej tudi štajerski ne. Sploh pa — ali tudi socialisti mislijo, da bi slov. klerikalci dovolili redne seje deželnega zbora?

Se en glas o štajerskem deželnem zboru. Pijeva koresp., s katero imajo slovenski klerikalci tudi svoje zveze, poroča iz Gradca, da se snide štajerski deželni zbor meseca junija k zasedanju. Vlada torej že računa s koncem slovenske obstrukcije v Gradcu. Radovedni smo samo, ali bodo naši katoliški listi očitali tudi velekatoliški »Pijevi koresp.« da laže.

Za povzdigo živinoreje je dobila letos Štajerska iz znanega 54 milijonskega fonda 377.893 kron. Ta denar je določen: a) za pomnožitev krmil, za izboljšanje planin, pašnikov in travnikov 100.000 K; b) za zavarovanje živine 100.000 K; c) za nakup bikov, za vzorne hleve in podpore bikorejskim zadrugam 125.000 K; za svinjereje in ovčjereje 20.000 K; za vnovčevanje živine 84.000 K. Mlekarske, bikorejske in pašniške zadruge se naj čimprej pobrinejo za podpore iz teh doneskov; prošnje se morajo pošiljati poljedelsk. ministerstvu s pripombo, da se prosi za denar iz zaklada za pospeševanje živinoreje in vnovčevanje živine. Istotako naj prosijo za podporo okr. zastopi, kateri podpirajo v odlični meri živinorejo in pa kmetijske podružnice. Na noge, da ne bode zopet šel ves denar na nemški Štajer!

Historije s hranilnimi knjižicami strašno razburjajo gg. duhovnike, kakor je videti iz »Slov. Gosp.«. Svoj čas smo poročali neko tako v nebo kričečo zadevo iz Št. Petra v Sav. dol.; kako se gospodari z denarjem nerazsodnih žensk, ozir. deklet, bi pa vedel precej povedati n. pr. župnik Muršec v Framu. V kratkem priobčimo kričeč slučaj iz ptujsk. okraja, kjer je nek kaplan opeharil ubogo kmečko dekle za več sto kron. In ali je znana »Slov. Gosp.« storija o tistem volilu pri Sv. Barbari v Halozah, kjer je zgignilo svoj čas sedem tisočakov, namenjenih za občinsko ubožnico? Ako bi razpisali javen natečaj za tozadevne doneske — bi prišlo še marsikaj lepšega na dan, kar bi pričalo o »poštenosti« mnogih gg. duhovnikov. »Slov. Gosp.«, kdor ima maslo na glavi in še povrh tega brani vero in »vodi« naš ubogi narod, naj ne hodi na solnce!

Za izlet na Liseo (947 m), ki ga priredi celjski odsek Sav. podr. S. P. D. vlada splošno zanimanje. Da je vsem izletnikom ustrezno, javljamo, da se odpeljemo v nedeljo, 15. t. m. zjutraj z brzovlakom ob 4:18 uri do Zidanega mosta od koder krenemo skozi Loko in Razbor na vrh (4 ure). Vračamo se še isti večer skozi Sele in divno romantično dolino Gračnice v Rimske toplice. Jed in pijačo je treba s seboj prinesiti. Prijatelje in prijateljice planin so vabljeni. — V slučaju slabega vremena se preloži izlet na prihodnjo nedeljo, dne 22. t. m.

Celjske in gaberske Slovence opozarjamo na veselico Ciril-Metodove podružnice v Gaberju, katera se vrši na binkoštno nedeljo popoldan v Sokolskem domu.

v V konkurz je prišel čevljar I. Berna v Celju. Konkurzni komisar je svetnik višjega dež. sodišča, A. Kotzian, upravitelj konkurzne mase pa odvetnik dr. Zangger v Celju.

v Iz poštne službe. Imenovana je Hermina Incko za poštno oficijantino drugega razreda v Brečicah.

Razpisano je mesto šolskega vodje na eno-razrednici pri Sv. Roku ob Sotli, 2. plač. razred. Prošnje do 10. junija na krajni šolski svet.

Iz Mozirja se nam pojasnjuje, da je na novo imenovana učiteljica gospod. H. G. dovršila učiteljske pri šolskih sestrah v Mariboru in ne deželnega nemškega — in to z odliko. Tudi ni bilo mesto oddano pod roko, temveč je sklepal o njegovi oddaji okrajni šolski svet gornjegrajski.

v Iz Dravske doline. »Slovenski Narod« je priobčil včeraj vest, da namerava vodstvo »Zveze slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljic« v kratkem sklicati vse predsednike slovenskih učiteljskih društev, da rešijo perečo zadevo glede uradno-poslovnega jezika. In kar bode učiteljska zveza

pri tej priliki sklenila, to bode obvezno za postopanje spodnještajerskega učiteljstva. Upajmo, da bode ta sklep upoštevalo tudi učiteljstvo iz marnberškega okraja. Žalibog se najde danes med njimi mnogo takih, ki doslej niso niti z mezincem mig nili za pravice slovenskega jezika. Pripoznamo sicer, da mogoče sami uvidijo potrebo odločnega narodnega nastopa; toda kaj pomaga to Sloven- cem, če se pa ne upajo ravnati po svojem tajnem prepričanju; dobro namreč vedo, da bi ne bila njihova odločnost posebno všeč nekaterim osebam ki imajo večjo ali manjšo oblast nad šolo in so seveda drugega mišljenja. Vzdrinite se vendar iz narodne zaspanosti!

v Okrajni šolski svet Brežice je sklenil v svoji današnji seji, da se glavne počitnice z ozir- rom na potrebinske kmetskega ljudstva počenši z letošnjim letom premaknejo v čas od 16. avgusta do 15. oktobra. V slučaju pa, da še do tega časa vinska trgateg ni dovršena, se bodo smele proti naknadni nadomestitvi tudi podaljšati. Treba se bo le krajnim šolskim svetom pravočasno z ute- meljeno prošnjo obrniti na okrajni šolski svet. Inicijativo za ta ukrep je dalo »Brežiško-sevniško učiteljsko društvo« že v jeseni lanskega leta.

Uboj. Dne 1. majnika so se stepli fantje v Lovrečevi gostilni na Polenšaku. Pri tem je bil nek fant zaboden do smrti. Ravno isti dan je bila na Polenšaku ob priliki inštalacije novega župnika Poplatnika velika cerkvena svečanost.

Kmetijska podružnica se namerava ustanoviti za ptujsko okolico. Dne 22. maja ob 11. dop. se vrši v gostilni g. Zupančiča razgovor o ustanovitvi in nabi- ranju članov.

Na naslov mariborske »Straže«. Ljubljanska »Sloga« piše v uvodniku »Še enkrat slavnost na Ptujski gori« med drugim sledeče: Opomnili bi le, da je značilno za »slovensko narodno« politiko »Straže« da zadnje tedne z največjim veseljem ponatiskuje nemške graške liste, kadar se gre proti dr. Ploju. Ali obstoja kaka tajna zveza med Gradcem in Maribor- rom, da »Straža« piše danes to, kar so prinesli vče- raj nemški nacionalni listi? Po njih sadovih jih boste spoznali!

Graški »Tagblatt« je moral svoje lažljivo in za- vito poročilo o slavnosti na Ptujski gori popraviti.

Nove znamke. Pisemske znamke po 25 vinarjev so prišle s 1. majem v promet.

Hude nevihte z gromom in bliskom in deloma celo s točo so imeli na Zg. Štajerskem. Tudi je divjal grozen vihar ki je napravil veliko škodo. V Lankovi- cah pri Voitsbergu je udarila strela v hlev posestnika Sonnleckerja in ubila 21 letnega domačega sina Jožefa. Hlapca je vrglo na tla, toda pozneje so ga o- živili. Vžgalo se ni. — Po Tirolskem so zasnežene vse višje gore. Na Brennerju je toliko snega, da je v sredo obtičal v njem tovorni vlak.

v O potresu, katerega so občutili predvčeraj- šnjim na Zg. Štajerskem, poročajo graški listi. Škode ni bilo nikjer posebne.

Stepli so se nemški in slovenski delavci v gostilni »Gambirius« v Eggenbergu pri Gradcu. Pri tem sta bila dva nemška delavca lahko ran- njena. Pred kratkim smo poročali v velikem pre- tepu med slovenskimi rudarji in nemškimi hlapci v voitsberški okolici; pri tem je neki slovenski delavec zabodel hlapca Schoberja do smrti. Sploh so v nemškem delu dežele pretepi med nemškim in slov. delavstvom na dnevnem redu.

Iz graškega trga. Žitne cene 12. maja. Pše- nica 76 kg K 12'80, 77 kg K 13'—; rž 72 kg K 8'95, 74 kg K 9'45; koroza K 6'75, oves K 7'90 do K 8'60, brez davka na hektoliter. — Na živinski sejm je bilo prignanih 1230 komadov. Plačevalo se je za pitane vole K 41—45 (izjemoma 47), za napol pitane vole K 35—40, za suhe K 31—34; voli za rejo K 32—36, pitane krave K 31—35, napol pitane K 25—30, snhe K 17—24, biki K 35—42, mlade molzne krave K 33—40, starejše K 27—32, breje K 28—33. Vse cene veljajo za 50 kg žive teže. Izven mesta je šlo 469 glav, največ na Zgor. Štajer, Tirolsko, Trst in Švico.

Druge slov. dežele.

Socialistično mladinsko organizacijo na- merava poklicati v življenje socialdemokratska stranka na Goriškem. V to svrhu je sklican za 22. t. m. v Gorico prvi mladeniški shod. Vse prav in lepo, in mi gospodom socialistom nismo prav nič nevošljivi eventualnih uspehov pri delu, vendar pa se moramo čuditi, kako daleč tirajo svoje raz- redno stališče. Da je mladina dandanes že tudi poseben razred, tega — odkrito povedano — do danes nismo vedeli. Šele gospodje socialisti ho- čejo mladino na Goriškem napraviti razredno za- vedno, kakor povdarjajo v svojem oklicu.

Odbor »Slovenske Straže«. Za predsednika je izvoljen prof. Evg. Jarc, za podpredsednika kanonik dr. Ehrlich v Celovcu, za tajnika urednik Štefe, za blagajnika Anton Volta.

Čuki na delu. 5. junija t. l. se bodo v Zgor. Logatcu zbrali predsedniki, načelniki in ostali odborniki vseh dozda obstoječih čukovskih okrožij.

Hudo prizadeta rodbina. V Barkovljah pri Trstu je pred prilično dvema meseci umrl ugleden rodoljub Juri Martelanc. Pred dvema dnevi mu je sledil v cvetju let sin Andrej, tri ure pozneje pa tega dete, 6 mesečna hčerkinja Danica.

Nesreča na železnici se je dogodila pri Di- njanu v Istri. Vlak se je zapeljal na kmetski voziček, v katerem so sedele tri osebe in je zdobil neko dekle, njeno mater in voznika je pa smrtno ranil. Konji pa čisto razmesarjeni. Vzrok so za- vore, ki so bile odprte. To je v par dneh druga grozna nesreča od one v Zakotu pri Brežicah.

Narodni gospodar.

Moderna doba. Vsak dan, vsak trenotek nas nau- či kaj novega, prinaša nam uspehe raziskovanja u- čenjakov, iznajditeljev, spoznavamo nove snovi, no- ve stroje, nove načine izdelovanja, vsak dan se nam množe izkušnje.

Na podlagi starih izkušenj in novih izumov se vedno izpreminja naša okolica, zdaj počasi, zdaj spet bolj hitro.

Kjer so stale hišice naših prednikov, stoje danes moderno urejene in udobne velike palače, kjer je prej delala slabotna človeška roka, tam se danes vrte mogočni stroji, ki delajo bolj natančno in bolj poceni. Človeško roko nadomešča parna, vodna in električ- na sila.

S pomočjo novih naprav se človek brani povod- nji, bliska in ognja, proti katerim ni imel prej nobene moči. Prenaša silo deročih gorskih rek stotine kilo- metrov daleč s pomočjo električne žice. Kako je ve- lika n. pr. tudi razlika med prometom po železnici danes in med nekdanjim prometom z vozovi!

In če pogledamo zdravništvo, vidimo, kako veli- ke dobrote nam tudi tu prinašajo skoro vsak dan u- spehi te znanosti.

Korakati moramo z dobo, prisiljeni smo izkori- štati nove stvari, nove naprave. Saj človeštvo vsak dan raste in vsak dan več potrebuje. Neopravičeno je obtičati na starih uredbah in nemogoče je vedno se držati starih stvari.

Le tisti človek in le tisti narod res napreduje, ki je tako moder, da zna pametno izrabiti nove uredbe in nove stvari.

Tako je tudi v industriji. Tu skuša industrijalec prekositi industrijalca, skuša priti na podlagi dozda- nih izkušenj z izdelkom, ki odgovarja vsem zahte- vam časa, da bi kar najbolje zadovoljil odjemalce in tako prekosil svojo konkurenco. Kolikor moderneje je urejeno izdelovanje, toliko boljši je seveda tudi iz- delek sam.

In zato ni niti res niti utemeljeno, če danes kon- kurenca n. pr. raznaša mnenje, da recimo »Kolinska cikorijska« zato ni tako dobra, kakor konkurenčni iz- delki, ker je nova.

Kolinska tovarna v Ljubljani, ki je kar najmo- derneje urejena, ki ni prav nič štedila na svoji notra- nji uredbi, da bi ili njeni izdelki popolni na podlagi najnovejših izkušenj, ki izrablja le surovine najboljše kakovosti pod nadzorstvom najboljših strokovnja- kov, nikakor ne razglašajo izdelovalne metode za ne- kako čudovito tajnost, kakor to dela konkurenca; kajti danes je kemična znanost tako napredovala, da t. zv. »tajnosti« v izdelovanju cikorije lahko nazove- mo čisto navadno reklamno frazo, seveda reklamno frazo prav dvomljive vrednosti, čisto navadno baj- ko- katera naj vpliva na nestrokovnjake in jim su- gerira nekaj, česar ni.

Kolinska tovarna, ki dokazuje mogočni razvoj slovanske industrije, je domače podjetje; v nji so raz- zun dveh Čehov zaposleni sami Slovenci, ki s tem dokazujejo, da je slovenski delavec zmožen za naj- boljša dela, in zato je žaljiva trditev konkurence, da ta tovarna ne more izdelovati dobrega blaga, ker slovensko delavstvo ni dobro.

Pri izbiri delavstva tovarna seveda skrbno gle- da na to, da ima le zanesljive in res zmožne delavne moči, ker le na ta način lahko prekašajo njeni izdelki pri današnjem težkem konkurenčnem boju tuje konkurenčne izdelke.

Zato opozarjamo našo javnost na to podjetje in ga kar najtopleje priporočamo, kajti prepričani smo, da s tem, da ga podpiramo, podpiramo svoje ljudi in pospešujemo svojo industrijo proti tuji industriji, ki se more opirati le na staro navado, iz katere vle- če dobiček in izrablja naš narod. Če je tudi res, da je stara navada železna srajca, smo pa vendar le pre- pričani, da je ne-le mogoče to železno srajco sleči, temveč, da to tudi moramo že enkrat storiti prav e- nergično, če hočemo v svoji gospodarski osamosvo- jitvi kaj napredovati.

Melioracijsko delo na Češkem je v polnem teku. Vse stranke, osobito pa češka agrarna stranka, se z izvanredno vnemo brigajo za melioracijo zemljišč. Glasilo agrarne stranke »Venkov« prinaša redno po- sebno prilogo pod imenom »Melioračni vestnik«, v kateri se bavi izključno z melioracijskimi vprašanji. Obstoji tudi deželna melioracijska zveza za Češko, ki poleg deželnega kulturnega sveta skrbi za melijo-

racijo zemljišč, izvrševanje vodnih stavb in regulacijo rek. Ta zveza sklicuje za 12. junija t. l. velik deželni melioracijski shod v Prago, na katerem se bo razpravljalo o najvažnejših tozadevnih stvareh.

v Centrala za varstvo industrije. Avstrijski industrijalci vidijo v centrali za varstvo kmetijstva močno organizacijo, ki dosega tudi vsaj deloma uspehe. Zato so organizacije posameznih industrijskih strok sklenile, za skupna vprašanja ustvariti enotno vodstvo, industrijsko centralo, ki bi pač varovala posebnosti posameznih organizacij, a bi bila skupna agitacijska centrala v industrijskih vprašanjih. Zadeva je prišla že pred par leti na površje, a so se takrat posvetovanja vsled osebnih diferenc razbila. Toda industrijske organizacije v provinci so vprašanje ponovno spravile na razgovor in izjavljajo, da nočejo prej mirovati, dokler se taka centrala ne ustvari.

Slovenski gledališki igralci iz Ljubljane bodo 21., 22. in 24. maja gostovali v Mariboru v Narodnem domu. Opozarjamo že danes na te predstave. Bolj podrobno prihodnjik!

Dnevna kronika.

v Kandidatura barona Becka. Te dni se je poročalo iz Dunaja, da se misli bivši ministerski predsednik baron Beck potegovati za mandat umrlega dr. Luegerja. Krščanskosocij. korespondenca „Austria“ zatrjuje, da je ta vest popolnoma neresnična.

v Monopol na vžgalice bode po poročilu budimpeštanskih listov sigurno uveden in sicer ne le na Avstrijskem temveč tudi na Ogerskem. Tozadevni dogovori so malone že popolnoma dokončani.

v Volilni boj v Bosni in Hercegovini je na višku. S strani „Hrvatske narodne zajednice“ pod vodstvom dr. Mandića na eni in „Hrvatske katoličke Udruge“ pod vodstvom nadškofa Stadlerja na drugi strani se dela z mrzlično energijo za kandidate ene in druge stranke. Med kandidati zajedničarjev najdemo ugledne može iz vseh slojev naroda, istotako pa je tudi med kandidati Udrugašev marsikatero ime, ki bo med nekim narodom „vleklo“, tako n. pr. pomožnega škofa vrhbosanskega dr. Šarića itd. Volilni boj je torej prav zanimiv in se z napetostjo pričakuje njegov izid. Volitve se vrše 18. tm. (III. kurija), 23. tm. (II. kurija), 23. tm. (I. kurija).

Po svetu.

v Nov potres je zopet razsajal po Costariki. V sredo so bili sunki tako močni, da je mnogo tisoč ljudi bežalo iz mesta. — Posebne ponovne škode ni.

v Požar v Galiciji. Iz Krakova javljajo, da je pogorelo v Przemyslani nad 200 hiš, vsled česar je 2000 oseb brez strehe. Sila je strašna, ker je le mala vsota škode krita z zavarovalnino.

Kazen za celi polk je napovedalo poveljstvo 70. pešpolka v Zagrebu. Dosedaj so se namreč dogajali po ulicah in gostilnah vedno izgredi, vsled česar je bila uvedena preiskava, katere posledica je, da ne sme moštvo čez 9. uro ostati izven vojašnice.

v Strela je ubila v Keplingu na Hamovranskem rodovino župana Wagnerja. Udarila je ravno v sobo ko so obedovali. — Blizu Cetinja je pa pri manevru, kateremu je prisostvoval sam knez Nikola, ubila strela 3 vojake.

v Caruso, Caruso! O slovitem pevcu Caruso se sliši sem ter tja kaj pikantnega. Sedaj že bode zopet moral v Milan, ker ga toži trgovec Bottini radi zapeljevanja, svojo ženo pa radi nezvestobe.

v Komet ga je zmešal. V Solnogradu se je nastanil dne 7. tm. neki Edelbacher iz Linca, ki je postal policiji zato sumljiv, ker se je zelo plašno vedel. Ko so vprašali, kaj je znj, je rekel da je iz Linca, od koder je zbežal zato, ker se bo v Lincu komet zadel v zemljo in vse unil. Pa tudi v Solnogradu se ne čuti varnega, ker bo komet v Lincu zemljo tako prevrtal, da bode luknja segala do Solnograda, vsled česar bode tudi tu vse pogubljeno. Da ne bo zmešani mladič videl kometa, so ga spravili v deželno blaznico.

Legar v Oseku se med domobranci grozno širi. Do sedaj jih je že zbolelo 70. Poveljnik je predlagal vojnemu ministerstvu, da naj ali premesti posadko za nekaj časa v drug kraj, ali pa naj podeli vsemu moštvu 4 tedne dopusta. V obeh slučajih je nevarnost, da se razširi bolezen po Hrvatski.

Trgovca z dekleti so zaprli v Krakovem v osebi trgovca Salomona Rotha. On se je ravno mislil oženiti z 19 let staro hčerko nekega trgovca, ko ga je dobitela usoda. Policija je dognala, da je že bil 12 krat oženjen, da je pa vse svoje žene po Ameriki prodal.

Tatvina na ladji. Iz braziljanske ladje „Benjamin Constant“, je v toulonskem pristanišču nekdo ukradel iz blagajne 157.000 frankov. Isto noč so pa ukradli dragoceno in 200 kilogramov težko blagajno iz kazine v Toulonu. Za roparje se ne ve.

Nesreča na morju se je dogodila med Novim in Selcem na hrvatski obali. Šolska ladja morske akademije v Bakru je vežbala v onem vodovju in pri spuščanju čolna v morje so se potrgale vrvi, vsled česar so padli v morje trije gojenci in eden mornar. Gojence so lahko rešili, mornar je pa izginil v globini.

Zdravniški honorarji. Angleški kralj Edvard je dal tekom svojega življenja zdravnikom veliko zaslužiti. Ko je še kot princ Wales enkrat resno zbolel, je zaslužil dr. Henner za svoje štiritedensko zdravljenje 200 tisoč kron; istotoliko je dobil leta 1871 sir William Pul, ki je ozdravil princa v legarju. Bolezen, katera je prišla umrlega kralja hitro po nastopu vlade, je prinesla zdravnikom 400 tisoč kron. Številke za zadnjo bolezen še niso znane.

Trentinska veleizdaja. Radi veleizdaje v Trentinu, ki pride sedaj pred dunajsko poroto, so preiskovale oblasti v Tridentu na novo po hišah in posledica preiskav je, da so zaprli še dve osebi, namreč hranilničnega uradnika Danteja in trgovca Bernardija. Veliko listin in pisem je zaplenjenih.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

DRŽAVNA ZBORNICA.

Dunaj, 13. maja. V začetku seje je izjavil posl. Sylvester, da je posl. Breiter grozil zborničn. predsedniku na žaljiv način. Cela zbornica se torej gotovo strinja z njegovim predlogom, da se izreče posl. Breiterju ogorčena graja. — Posl. Tresič je predlagal, naj se z ozirom na odgovor domobr. ministra Georgija na njegovo interpelacijo v zadevi stotnika Pisačiča, kateri ogroža pravo interpeliranja, začne v prihodnji seji debata. Predlog je bil odklonjen. Na to se je nadaljevalo prvo čitanje poslovnikove reforme.

ČASTNE AFERE POSL. BREITERJA.

Dunaj, 13. maja. Zastopniki posl. Breiterja in Pattaia so sklenili prašanje, je li posl. Breiter zmožen satisfakcije ali ne, predložiti posebnemu častnemu svetu. — Breiter je pozval tudi posl. Pantza in Stölzla na dvoboj; zastopniki obeh so se pridružili gornji nameri.

ŽELEZNIŠKA NEZGODA.

Celovec, 13. maja. Včeraj se je potegnila blizu Trbiža pri km408 zemlja na železnično progo in sicer 12 m na dolgo. Potniki brzovlakovi so morali prestopiti. Vzrok gibanju zemlje je deževje zadnjih dni.

RAZBURJENJE ZARADI KRETE.

Carigrad, 13. maja. Po posameznih turških mestih so se vršili protestni shodi proti dogodkom na Kreti. Prebivalstvo poziva vlado, naj brani turško nadvlado nad otokom, če treba, z orožjem v roki.

ZA DOBRA DIJAŠKA STANOVANJA.

Dunaj, 13. maja. Od dobro poučene strani se javlja, da bode sklical rektor dunajskega vseučilišča poseben odbor, kateri se bode bavil z ureditvijo vprašanja glede dijaških stanovanj. Posvetovanja se bodo sukala okrog tega, kako dobiti dobra in cenena dijaška stanovanja.

KHUEN PRI CESARJU.

Budimpešta, 13. maja. Sprejem grofa Khuena pri cesarju je bil izvanredno prisrčen. Khuen je poročal o stanju volilnega boja, v katerem da ima vladna stranka zelo lepo stališče. Največ volitev se bode vršilo dne 1. in 2. junija.

NEMŠKO-ČEŠKA POGAJANJA.

Praga, 13. maja. »Union« poroča, da je sklenil izvrševalni odbor češke agrarne stranke, da se udeležijo češki agrarci bodočih nemško-čeških pogajanj za sporazum samo v takem slučaju, ako se jih udeležijo tudi vse ostale češke stranke; na radikalce se ne bode oziralo.

Praga, 13. maja. »Bohemija« poroča iz Dunaja, da se baje češki agrarci le tedaj udeležijo pogajanj za spravo med Nemci in Čehi, ako se poprej izvrši rekonstrukcija ministerstva.

VOLILNI BOJ NA OGERSKEM.

Budimpešta, 13. maja. O binkoštnih praznikih se bode vršilo po deželi več sto volilnih shodov. Govorilo bode več ministrov in tudi grof Tisza.

I. izkaz. Za spomenik bratov Dr. Gustava in Benjamina Ipavca so poslali svoje prispevke sledeči gg.: Narodni kvartavci v Narodnem domu v Celju 200 K, Franc Meško župnik in pisatelj

pri Mariji Zili 2 K, Franc Smodej, urednik Mira 2 K. — Kincl Herman, krčmar 2 K, Kincl Fani tržanka 3 K, Teichmeister Rozika 2 K, Drogenig Jakob, tržan 10 K, Drogenig Josip, posestnik 6 K dr. Josip Ipavic, zdravnik 50 K, dr. Marko Ipavic, ckr. komisar 50 K, Janko Artman, trgovec 50 K, Franc Černovšek, posestnik in tržan 5 K, Alois Nendl, posestnik in tržan 5 K, Franc Bevcer, sedlar 1 K, Anton Šivka, nadučitelj 5 K, Marija Orač, nadučiteljica 5 K, Matija in Antonija Kavčič, trgovci 10 K, Franc Praunseis, tržan 10 K, J. Brežnik, tržan 4 K, Franc Zdolšek, posestnik 2 K, Josip Čretnik, izdelovatelj umetni mlinov 2 K, Alojz Recelj, učitelj 2 K, Ivan Janušek, želez. uradnik 3 K, Marija Schescherko, tržanka 5 K, Anton Uršič, živinozdravnik 10 K, Čulek Josip, učitelj 2 K, Kveder Karl, učitelj 3 K, Zidanšek F., trgovski uslužbenec 2 K, Franc in Marija Kartin, tržan 20 K, Zvonica Ban 1 K, Adam Kincl, veletržec 5 K, Ivan Löschnigg, trgovec 5 K, Lnd. Cugmeister, trgovec 5 K, Ivan Belle, ravnatelj poljedelske šole 5 K, Jelovšek Emilija, učiteljica 4 K, Šket Amalija, učiteljica 2 K, Böhm Albina, učiteljica 2 K, vsi v Št. Jurju ob j. ž. — Nendl Malči od Žalčanov K 870, Regula Franc, uradnik zavarovalne družbe v Gradcu 5 K, Matija Škorjanc, župnik pri Sv. Florjani 1 K, Franc Škorjanc, župnik pri Sv. Pavlu 1 K, dr. Anton Schwab, zdravnik v Celju 10 K.

Prva večja zaloga čevljev v Celju

priporoča p. n. občinstvu bogato zalogo vseh vrst čevljev od najfinerše do najprostejše izpeljave. — V zalogi so tudi originalni ameriški čevlji. 313 5-1

Štefan Strašek, Celje, Kovaška ulica.

Na prodaj!

Divno posestvo „FREIHOF“ v prijazni vasi Orešje je naprodaj ter obstoji iz sledečih predmetov:

1. **Vinograd**, kateri ima roditi 1000 veder vina, ako se še samo en oral njive poleg z žlahtnimi trtami obnovi.

2. **Krasni sadonosnik**, ki daje najžlahtnejše namizno sadje od spomladi do jeseni, potem jabolk in šljiv do 400 vagonov.

3. Okoli 2 orala ograjenega **vrtja** za zelenjad z eksotičnim namiznim sadjem.

Posestvo leži ob obeh straneh ravne lepe ceste na dolžini okoli 500 metrov, im. nevsahljivih studentev, je skoraj vse novo ograjeno, vsa lega proti jugu s krasnim razgledom po Sotelski dolini, proti severnim vetrovom z romantično goro zavarovano in je razun gozdiča vse arondirano.

Na stavbišču so sledeča poslopja:

1. Lep gradič „FREIHOF“, na katerega gleda kot tekmeča iz višine kakor sokol „Bizeljski grad“, je okoli 38 m dolg in okoli 18 m širok, proti dolini dvonadstropen. Od cestne strani je raven vhod skozi železno ograjo obdan cvetličnjak, „angleški vrt“. Mnogo je sob in dvoran kakor nalašč za več rodbin letoviščarjev. En del del ostane za šolsko porabo, dokler ne bo nova šola dozidana, samo žal, da dvorane predpisane širokosti nimajo. Kleti je za 2000 veder in sodov.

2. Gospodarsko poslopje s kozolcem.

3. Svinjaki.

281 4-4

4. Prešnica s prešami in kadmi.

5. Žitnica, drvarnica in gradnja za perutnino.

6. Sušilnica za sadje in žganjarna.

Vsa poslopja so zidana in z opeko krita. — Del njive za šolsko stavbišče ni na prodaj.

Vrednost je brat bratu 50.000 kron, prodaja se za lastno ceno 32.000 kron, pri takojšnjem plačilu pa po dogovoru. — Posestvo je bremen prosto. Leži četrte ure od projektirane postaje Sotelske železnice. Kdor je količjak petičen in kdor se količjak spozna, kakšna vrednost je tamkaj za pridobiti, naj te ugodne kupčije ne opusti, si ogleda, ter naj ofertnim potom ponudbo stori do **16. maja t. l.** na

županstvo na Bizeljskem postaja Brežice, Štajersko.

Nahrbinike (Rucksäcke)

dekacije za sobe z lepimi celjskimi in umetnimi slikami, torbice za trg se dobijo pri tvrdki

Goričar & Leskovšek v Celju

zastopstvo in glavna zaloga pravih zlatih peresnikov (Goldfüllfederhalter) po raznih cenah.

177 88-21